

LIBERTATEA

Abonamentul:

„Zău! tot „Libertatea” cu adăusele sale „Foaie Interesantă”, „Foaie de știri”, „Bobiraci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foaie Int.” pt. economi 1 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare ZI.

Insertiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — Inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă. Insertiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

Știri politice

Dăm la acest loc de frunte știrile politice de mai jos, aflându-le noi de cea mai mare însemnătate pentru politica viitoare ce se coace și se țese în jurul nostru, la Miază-noapte, la Răsărit și la Miază-zi.

Iată-le:

Rusia și Sîrbia.

Schimbare de Constituție, pentru a asigura lui Alexandru Tronul Sîrbiei, ca apoi el să poată căpăta în căsătorie pe o fiică a Țarului Rusesc.

Rusia își merge drumul ei peste puțină de a fi împedecată, în politica ei mare!

Una din țintele acelei politice a avea la îndemână țările din Răsăritul și din josul Austroungariei: Sîrbia Muntenegru, Grecia, de s'a putca, încă România și Bulgaria. Pe Bulgaria deocamdată n'o are pe partea sa, căci a sucit-o de cap Austroungaria, dar are în schimb cu totul pe Sîrbia, de care Rusia se și îngrijește a și o apropia tot mai strîns la sine!

Un mare pas în calea asta este armătorul:

În Sîrbia Regele Petru are 2 feciori. Cel mai mare, George, e un bărbat care a făcut atîtea proslăviri, încît tatăl-sau și capii statului, s'au văzut siliți a-l face să se lăpăde de dreptul său de Moștenitor al Coroanei și a lăsa la acest drept strălucit pe fratele său Alexandru. Asta s'a întâmplat în 1899. Scupcina (dieta) Sîrbiei a luat atunci la cunoștință că George își lapădă drepturile sale la moștenirea Tronului Sîrbiei, și acelea trec asupra fratelui său Alexandru.

Acum, după ce pe urma războiului cu Turci, Sîrbia crescuse de două ori așa mare pe cît fusese, — și după ce Rusia îi păstrează încă rol mare, chemare înaltă în șocotile sale viitoare, Țarul Rusesc e învoit să dea pe una din fiicele sale, pe a doua, de soție Moștenitorului de Tron al Sîrbiei, — prin ce își va asigura deplin înrirea asupra întregii politice și ținite a acestei țări!

Dar fiindcă dreptul lui Alexandru la tron în locul fratelui său mai mare, a fost luat la cunoștință numai în dieta regulată a Sîrbiei, — Țarul cere să fie conchemat Sfatul Mare al țării și acela să întărească, fără puțința de clă-

tinare în viitor, acest drept al lui Alexandru, — și după aceea poate fi vorba să capete o fată a Țarului!

De aceea în Sîrbia să și fac pregătirile pentru conchemarea Marelui Sfat al națiunii, care se reguleze dreptul de Moștenire așa cum îl cere Țarul, — căci le e turtura pe plac planul acesta.

Ba unele foi știi că — după căsătoria Prințului Alexandru al Sîrbiei cu o fată a Țarului, ar fi să urmeze chiar o schimbare în Tron. Regele Petru de azi s'ar retrage, și i ar urma la domnie fiul său, avînd alături pe fata Țarului!

Muntenegru și Sîrbia.

Din Pristina se vestește, că Regele Sîrbiei cu al Muntenegrului vor avea o întîlnire. În jurul întîlnirii lor se vor arangea mari sărbări.

Ce se însemnează asta? Lumea știe a ști, că cei doi Regi bătrîni să pregătesc a-și împreuna țările lor într'una, — și poate se înțeleg chiar, ca ei, mai moși ca mai tineri acum, — să se retragă din scaunele lor, lăsînd Domn pe unul singur, pe Moștenitorul sîrbesc, cel ce va avea de soție pe o fată a Tătucului dela Miază-noapte!

Tot ce e mai cu puțință.

Rusia și România.

Din București se telegrafiază foilor la Pesta, cu data de Luni 16 Martie, așadar în săptămîna de față:

Perechea Moștenitoare de Tron a României, pleacă Joi (adecă azi în 19 Martie) la Berlin, și de acolo, luînd cu sine și pe fiul lor Carol, se duc la Petersburg, unde vor sta zece zile.

Călătoria se aduce în legătură cu căsătoria Prințului Carol cu fiica mai mare a Țarului, cu Olga.

Cu alte cuvinte, va fi trasă cu putere nebiruită și România în spre Rusia, — ceea ce pentru pacea și viitorul ei, pe care până aci și-l temea mereu de primejdia dela Miază noapte, — e o asigurare din cele mai liniștitoare, ba o faptă ce îi dă nădejdi de cel mai mare viitor.

Cît pentru liniștea Impărăției noastre din această parte, viitorul ni se arată ca un mare semn al întrebării...

Că nu-s acestea căsătorii simple, întîmplătoare, ci prin ele să leagă

și țările acelea între sine, avînd a se ajuta una pe alta, să ajungă la țintele și planurile spre cari ni-zuesc.

*

Tovărășia de arme dintre Grecia, Sîrbia și Muntenegru.

După știrile conglăsuitoare ale gazetelor sîrbești și grecești, între cele trei state vecine: Sîrbia, Grecia și Muntenegru, s'a încheiat o tovărășie de arme (alianță) cu scop de a se apăra împrumut între sine.

În acel contract de frăție de arme, e hotărît, că ori-care din cele trei state ar ajunge în războiu (fie că e atacat de cineva, fie că e silit el să atace), celelalte două soațe trebuie să-i sară cu toate puterile lor armate, în ajutor!

E statorit și care cîtă oaste e dator a pune în linia de foc. Sîrbia e obligată a-și desvolta așa armata, ca în timp de 3 ani de zile, să poată mobiliza 550.000 de soldați; Grecia, afară de flota ei (armata de pe cărăbiile de războiu) să aibă pe uscat 380.000 soldați și Muntenegru 60.000.

*

De ce dăm noi atîta luare aminte mișcărilor și înarmărilor acestor state din josul Dunării? Pentru că, ori cît s'ar tăgădui, adevărul e, că toate aceste înarmări și pregătiri, să fac avîndu-și ascuțișul în contra Impărăției noastre austroungare!

Precum a fost atacată Turcia, pe cuvînt că prea avea în sînul său multe popoare înfrățite cu popoarele statelor libere din jurul ei, și acele state doreau să și libereze frații de sub stăpînirea păgînă, — așa are de gînd Rusia să pună la cale un atac, într'un viitor nu prea îndepărtat, asupra Austroungariei, pentru a și libera și pe Slavii cei mulți din sînul acestei împărății. De aceea face atîtea pregătiri pe la hotare și își caută legături în toate părțile.

Și de aceea noi urmărim ori-ce mișcări de acest fel, căci primejdiile acelora, ne privesc foarte de aproape pe noi, locuitorii acestei împărății, în jurul căreia să coc lucruri mari!

Că ce însemnă contractul cel nou dintre Sîrbia, Grecia și Muntenegru, putem înțelege mai bine, cînd vom ști, cît de mari armate avema aceste state până acum și

cît de mari se leagă a-și ținea de aci încolo. Apoi iaca deosebirea.

Grecia și-a regulat armata prin legea sa din 1882, îndatorindu-se a ținea sub arme în timp de pace 23.000 oameni și în timp de războiu 82.000.

Acum, fiindcă prin noua cucerire a juns îndoit de mare, ar fi să țină și armată îndoit de mare, de 160—180.000 pentru caz de războiu. Și la ce se leagă ea azi: La dublu dela atîta: Se leagă a pune sub arme 380.000 de soldați! E o urcare a puterii armate, în chip grozav! Și cu toată această putere, se îndatorează a sări în ajutorul soaței sale Sîrbia, la întimplare de războiu!

Sîrbia avea armată de vreme 60.000 în timp de pace, și 160—180.000 în timp de războiu. Azi se leagă să și dea o armată de 550.000, peste jumătate de milion, aproape cît marea armată cu care Napoleon Impărat a plecat asupra Rusiei!

Muntenegru n'are armată regulată, dar acum își înciripă și el. În el înse fiecare om sănătos e „soldat” și își are arma, și la vreme grea, merge cu ea sub steagurile țării. El putea pune pîn' acum pe picior de războiu 35, cel mult 40.000 de oameni, acum se leagă la 60.000, cari toate să se îndrepteze, într'o zi, contra coastelor de miază-zi ale Impărăției noastre.

Iar dacă Rusia va mai și cîștiga pe partea ei și pe România, — apoi viitorul pentru Impărăția noastră, e foarte neliniștit.

Semne înveselitoare.

— Dărnicie la unele bănci. —
— Timișana. —

Am pomenit în numărul nostru trecut despre frumosul dar al „Victoriei” din Arad pentru scopuri culturale naționale.

Ne bucurăm din inimă cînd vedem la tot mai multe bănci ale noastre, semne de o pornire pe căi cît mai largi de jertfă pentru cultura neamului.

O astfel de bucurie ne face vestea ce se dă dela Timișoara. Iată-o:

Direcțiunea băncii „Timișana”, bancă veche și puternică românească, e cea mai mare printre băncile românești din Bănat, — a hotărît să dea, peste obicinuitele

percente ce dă după statute pentru scopuri de binefacere, încă 20.000 cor. pentru fondul ce are menirea a înființa un internat de băeți români în Timișoara.

„Internat“ de băeți, înseamnă un adăpost pentru tinerii români duși la școală în acel oraș, și cari sunt siliți a trăi pe unde pot, prin cuartire slabe, cu hrană slabă. Pe acești băeți, pe o parte a lor macar, internatul, casa de adăpost, are să i primească în cuprinsul său, să-i supravegheze, ca să aibă curățenie și odihnă bună, și să-i păzască de multe rele de cari, lăsați așa risipiți prin cel oraș mare printre streini, ei nu sunt păziți.

E foarte frumos scopul spre care năzuește „Timișana“ prin darul seu, jerfrit din venitul curat al unui singur an, al anului trecut.

Ajute-l Dzeu a putea dăru și din venitele anilor viitori, ca, pe lângă ce vor mai dăru inimile nobile — „Timișana“ să poată vedea în curînd întrupat visul frumos al internatului, și să poată zice, că mai ales rodul ostenelelor și jertfelor sale nobile, este acela!

Direcțiunea institutului a mai votat și pentru școala comercială superioară gr.-or. rom. din Brașov suma de 5000 cor.

Atac rusesc, contra Austroungariei.

Din Petersburg se scrie foilor din Pesta, că Sîmbăta trecută societățile rusești din Galiția, au ținut acolo, (în Petersburg) o mare adunare a lor, și în acea adunare mai mulți vorbitori naționaliști au atacat cu asprime Austria și Ungaria pentru politica lor cea contra Rușilor (Rutenilor) și a Slavilor peste tot. A vorbit și contele Bobrinsky, cel care a venit de a fost ascultat în procesul din Maramurș, și el a spus, că atît în procesul acesta al Rutenilor din Ungaria, cît și în cel din Austria (pornit la fel cu cel de aici), Rutenii sunt cu totul nevinovați și s numai jertfe politicei dușmănoase a Nemților și a Ungurilor contra Slavilor. — Prin asta a așfîțat foarte mult pe ascultători în contra Austroungariei.

Vorbitorul ce a urmat a băgat de vină la toată societatea slavă, că prea poartă puțin grijă de frații sei din Ungaria și Austria, — și le cere altă interesare de soarta și viitorul acestora!

Ceea-ce va și urma.

Sunt puțini ofițerii.

O foaie militară din Viena, scrie mai nou un articol sub titlul de mai sus, plîngîndu-se asupra faptului, că numărul tinerilor cari se se aplică pe cariera de ofițeri în armata austroungară, este an de an tot mai mic.

Școlile de cadeți, scrie numita foaie, sunt goale, și nici școala reală înființată pentru a pregăti ti-

neri pe sama statului ofițeresc, nu are destulă putere de atragere! Chemarea ce s'a făcut către ofițerii de rezervă, să vie ca activi, a avut răsunat slăbuț de tot.

De pildă la un regiment din Austria s'a înștiințat un singur voluntar, care și a alăturat toate documentele (hîrtiile) ce se cer, afară de o hîrtie: cea cu învoirea părinților. Iar părinții acestui voluntar, nu s alții decît — un general din armata comună (de linie)!

Trebue, zice numita foaie, făcut ceva, ca cariera de ofițer, să fie mai atrăgătoare. E și cam slab plătită și asta încă e o pedecă.

Pentru Monumentul Vlaicu

am mai primit următoarele sume:

Banca „Cuglereana“, Cugir, 50 cor., apoi dnii: Procopiu Herlea, dir. de bancă, 5 cor. G. Băluț, funcț. de bancă, 5 cor. Mihai Găzdac, 2 cor., Vasile Motoașcă, 2 cor. Avram Marian, 2 cor. Teodor Crișan, 2 cor. Ioan Dreghiciu, 2 cor., — toți din Cugir.

Dela I. Bădilă, inv. în Deal (comit. Sibitului) 10 cor., cari s'au adunat cu jocul miresei, la cununia dlui inv. Gregoriu Bădilă.

Mai departe dela: G. Marcu, din Cîmpeni, 1 cor. Dumitru Manciu, Rachitova, 1 cor., Stefan Luca, Illadia, 1 cor. — Practicanții firmei „I. Comșa“ din Seliște ni-au trimis prin dl Cornel Cișmaș, 5 cor.; Apostolic Alimpescu, cantor în Curpeni, 1 cor., Ioan Ilovici din Bichiș Ciaba, 3 cor. — Nicolae Borza, din Sanfrancisco, California (America) 10 cor.

Spioni la hotare.

Tot mai mult iese la iveală, că țara noastră, Austroungaria, e împănată peste tot locul de spioni ruși, încît dacă i-ai putea descoperi și număra, te ai îngrozi de ce ai afla.

Ei umblă printre oameni așa, că nu-i bagă nimeni de samă. Vin ca agenți vînzători de mărfuri, agenți de asigurări, ca călugări după milă, ca negustori rătăcitori cu marfa pe mână ori în spate, ca strigători prin țiguri, — în toate potozurile, și om se fie și ochiu de drac să aibă, cine să-i cunoască!

Sunt oameni foarte cu capu 'n mână! Se viră peste tot locul, speculează, cercetează, își înseamnă aceea ce li se cere de trimițătorii lor, de oamenii armatei din Rusia. Sunt plătiți bine pentru asta, dar și mulți din ei cad în ghiarele poliției ca vulpile în curse, și apoi e vai de ei! Cîte pe 4 ani, 10 ani, 20 ani înfundă cele temniți!

Și acum se pertractează înaintea unui tribunal din Viena un astfel de proces. Nu mai puțin ca 9 inși stau pe banca acuzaților (invinuiților) de șpionagiu. 7 bărbați și 2 femei, unul e mechanic (mașinist), altul negustor tiner cu soția sa cu tot dați șpionagului, unul e contabil (purțator de socoteli), altul agent, unul șofer, unul student universitar, și o domnișoară învățătoare. Au venit în Austria în 1912 ca să spioneze toate mișcările trupelor austriece, să cîștige fotogra-

file ofițerilor înalți, și alte date. Pe cei prinși îi așteaptă pedepse grele.

Asta în Viena. În Cracovia (Galiția) apoi s'a sfîrșit în 16 Martie procesul unui spion, a tinerului universitar Iosef Rovinsky, care a stat în slujba șpionatului rusesc. A fost judecat la 4 ani temniță grea.

Totuși nu se stîmpără. Ochiul dracului, banul, împinge pe mulți a-și căuta îmbogățire și pe calea aceasta.

500 milioane
pentru artileria Germaniei.

Cu data de 10 Martie se vestește din Berlin:

DESBATEREA IN DIETA UNGARĂ asupra împăcării cu Români.

Urmarea desbaterilor, din săptămîna trecută și cea de acum.

După ședința dela 6 Martie, în care s'a deschis larg desbaterea asupra încercărilor de împăcare cu Români, prin vorbirile dlor Dr. Mihali și Tisza, — a urmat pauză pînă în 2 Martie. În această zi desbaterile s'au reluat.

Înfiul vorbitor al acestei ședințe a fost deputatu, partidului poporal-catholic Richter, un neamț reneșat, care a îndrugat cîte toate, ca se fie pe placul celor din împotrivire, a koșutiștilor, adresîndu se la urmă către contele Bethlen István unul din cei mai furioși patrioți, și cerîndu-i să se pună în fruntea lucrării de maghiarizare a neamurilor nemaghiare din țară, cum i-se șede unei odrasle din o veche familie nemeșască cum e el.

Deput. conte Bethlen István ține o vorbire „mare“, de peste 2 ciasuri, dîndu se pe sine de mare apărător și mîntuitor al nației maghiare. „De 50 de ani, zice el, e înfiia oară că partidele maghiare nu se înțeleg între sine în ce privește naționalitățile nemaghiare din țară. Ținuta de pînă acum față de aceste popoare, e catechismul și credeul națiunii maghiare! — Partidul guvernului Tisza, s'a abătut azi dela acest catechism și credeu de 50 de ani! Aduce aminte lui Tisza, că tatăl-seu, Tisza Kálmán, altfel vorbea și altfel purcedea. El și-a cîștigat titlul de „zdrobitor de naționalități“, căci spunea că statul ungar trebue să-și pună în cum pînă-toată greutatea sa, contra celor ce stau să zdrobească întregitatea acestei țări.

În 20 Febr. ministrul președinte Tisza, a vestit zădărnicea pertractărilor cu Români. A fost un lucru fericit acesta, — spune contele Bethlen — căci dela început țirguelile cu ei cuprindeau în sine mari primejdii pentru Unguri. — Românilor li s'a dat în mână o armă neașteptată prin aceste pertractări cu ei. Li s'a dat însămnătate care

Ca răspuns la înarmările Rusiei ministrul de războiu al Germaniei va veni în curînd înaintea Dietei Impărăției („Reichstag“) cu cere de sume însemnate, mai ales pentru dezvoltarea artileriei (tunurilor). Se vorbește că nu mai puțin ca 500 de milioane de Mărci (cam 600 milioane coroane) s'au cere pentru această armă!

La asta Austroungaria, pentru a se ținea în rînd cu soața sa, trebui să ceară și ea sume marelă dietele Austriei și Ungariei pentru înarmări.

Că și avem ani buni, încît putem vărsa la milioane pe sama fabricilor de arme..

le crește încrederea în sine, — asta nu trebuia să se facă. Ei vo putea acum mai mult spune celor curilor hotărîtoare, că nu se bucură de drepturile ce li se cuvin, și de aceea, iacă, nu se putură împăca cu stăpîntirea. Deși e vădit, că înfiul ministru le-a pus Românilor în vedere îngăduințe, ușurări, — lucrul ce nu e la loc, căci nu e bine că puterea statului să între în țirguel cu singuratici cetățeni neliniști ai sei.

Béla Kun (koșutist) întrerupe spunînd: Li se suie Românilor în cap și de-acum vor cere statul în țreg pe sama lor!

Bethlen: Din ținuta Românilor, atît a celor de aici, cît și a celor de peste Carpați, reese, că Impărăția (monarchia) numai răsplătînd politicește neamurile nemaghiare, își mai poate cîștiga puterea de mișcare și lucrare. În dosul acestei ținute, stă însă ascuns gîndul hain al ruperii Ardealului și a alipirii la România!

În trecut Români alergau în Viena. Azi aleargă la București! De acolo cer și primeșfaturi.

Șindește pertractările înfiului ministru cu Români. El ar fi trebuit să lămurească cercurilor politice din Viena, că țirguelile de „pactul“ (pacea) cu Români, e o greșeală chiar și din punct de vedere al politicei din afară a Monarchiei. Prin ce a făcut însă, Tisza a pecelluit ca adevărate plîngerii Românilor despre „politica tirană a Maghiarilor.

În numele Ungariei și a patrioților maghiari, cari au desăvîrșit uniunea Ardealului cu Ungaria, protestează în contra pactului cu Români!

Deputatul slovac Juriga răspunde vorbelor umfiate ale Bethlen, spunînd că ori-cît s'ar zba azi unii „patrioți“ prea mari, c

Bethlen, pace în această țară nu mai atunci va putea fi, când toate naționalitățile (neamurile) vor avea aceleași drepturi, ca și naționalitatea maghiară!

Președintele întrerupe pe vorbitor: Fac luător aminte pe dl deputat, că „naționalitate” maghiară nu este în această țară, ci națiunea maghiară!

(Sub „naționațitate” ei vor să înțeleagă frânturi din o națiune, cum sunt Românii de aici, o frântură din marea națiune Română, Slovaci din marea gintă slavă, Sîrbii din națiunea sîrbească, etc). Iar Ungurii fiindcă aici-s toți ciți sunt, ei se numesc „națiune”, adică întregul lor neam.

Dar nu-i așa. Că legea dela 1868 zice că sub „națiunea ungară” sunt să se înțelege toți locuitorii țării, toate popoarele, — iar acele popoare, ca singuratic, ori mici, ori mari, ori frînțuri, ori întregi, sunt „naționalitate”, adică sub-împărțiri a națiunii politice ungare. Și așa și Ungurii sunt numai o naționalitate a acelei „națiuni politice”. Prin urmare bine s'a rostit deputatul slovac, și greș a dat președintele dietei când s'a sfătoșit).

Dep. Juriga arată grozavele nedreptăți în care geme poporul slovac. Dacă Tisza dorește întărirea din lăuntru a țării acesteia, trebuie să cerce a face de grabă dreptate și acestui popor, ca și tuturor popoarelor nemaghiare, sprîngînd așezemintele de cultură și naționale slovacăști, cum cere toată dreptatea.

Respinge apostolia șovinismului lui Bethlen și la cunoștință răspunsul dat de Tisza la interpelarea ce s'a făcut în treaba asta.

Deputatul slovac a făcut înșel o mare greșală: a dat o lovitură piezișă și deputaților români, spunînd, că ei au făcut din tot lucrul numai pricină de partid românesc, cum trebuia: să ceară că aceleași lucruri să se făgăduiască de Tisza tuturor popoarelor nemaghiare, cari sufăr la fel cu Românii de nedreptățile stăpînirii. Pe cînd adevărul e, că Românii n'au dat aici un semn, că ar părăsi oarecum pe tovarășii lor de luptă de pînă ieri. Din potrivă, au spus: De putem cîștiga ceva noi, de sigur că același cîștig va veni ca înainte tuturor! Deci spre binele tuturor au nîzuit.

Joi în 12 Martie, s'a urmat desbaterea. A vorbit dep. G. Săghi certînd aspru pe Tisza pentru că a dat de vorbă cu Românii, cu acei Români cari spun că „iubesc” țara asta, dar în iubirea lor așa o string în brațe, că-i prăie toate coastela Ungarilor!..

V. Sűmeghi (koșutist) strigă: Miñesc Românii!

Săghi: La întimplarea unei căcăerări europene, Românii ultraști (neîmpăcați, neînduplecați) ar fi cei dinții cari ar rupe orice legături cu țara lor!

Și așa mai departe ocărește la

Români și la foile lor, de le creșterea patrioșilor sălbateci bătuca.

— Tiszaistul Mann Lajos în timpină cu plăcere răspunsul lui Tisza; el așa vede din cele arătate de înțiuul ministru, că Românilor nu li-se dau drepturi deosebite, ci numai ce e drept și ce li-se și cuvine. E și de lipsă ca deregătorii de tot felul să cunoască limba poporului cu care au atingere.

— Désy Zoltan spune că a trăit mult timp printre Români și i cunoaște. El prețuește acest popor în mijlocul căruia el a fost cu cea mai mare dragoste. Spune că a fost o mare greșală politică a țării, că pricina naționalităților a fost lăsată să fie desbătută numai prin cele foi mari în streinătate și aci, în sfatul țării, vine abia acum în desbatere. Spune că fără o politică democratică (aplecată spre popor) și fără lărgirea drepturilor mulțimii, nu se poate ajunge la o deslegare a întregii pricini de naționalități!

— Albert Berzeviczy, fost ministru, laudă felul curat de vedere al lucrurilor în vorbirea lui Désy Zoltán. Arată că pertractările lui Tisza cu Românii, n'au tras după ele schimbări în politica din afară. Deși acelea n'au dus la încheerea „pactului”, între monarchie (împărțite) și România, legăturile au rămas aceleași!

O voce: Asta încă nu se poate ști! (Nu zău!).

Berzeviczy: respinge învinuirea ce s'a făcut lui Tisza, că recunoașterea Comitetului Național român, ar fi spre paguba națiunii maghiare. Tisza a înțeles cursul vremii! Și deși acum nu s'a putut încheia nici un pact, nici o împăcare între cele 2 popoare, — ea de sigur va veni!

— A mai vorbit în aceeași ședință deputatul ardelean Vertán Endre, ales cu multe voturi românești și ca atare firește nu putea să nu fie un sălbatec atăcător al Românilor. El arată punct de punct că cererile Românilor „nu s'legiuite” și n'au temeiul de drept! Cu atît mai virtos n'au drept la mai multe cercuri de alegere!

— Vineri au vorbit: deputatul sas Rud. Schuller, spunînd că află de foarte cuminte politica de naționalități ce o începe Tisza, cere respectarea dreptului de întrunire și de însoțire, de întovărășire pe ori ce teren, — așa cum au cerut-o și Românii.

La cuvînt capul koșutiștilor, groful Károlyi Mihály, gîdilînd coardele inimilor patriotice prin o vorbire plină de șovinism nesuferitor. Ii pare nespuse de rău de greșala ce a făcut-o Tisza, punîndu-se la țîrgueli cu Românii, cari vorbesc în numele unui partid desființat și oprit prin ministrii de mai înainte. Ingăduințele lui Tisza sunt în legătură cu cererile unei puteri din afară. Și e cea mai

mare greșală a face astfel de lucruri la amestec din afară!

— Min. preș. Tisza răspunde îndată inflăcăratului Conte, arătînd că cele spuse de el sunt frumoase ca vorbe umflate dar trebuințele statului ne arată că avem a face așa cum el a făcut.

— Dl Dr. St. C. Pop a rostit apoi o vorbire mare și luminată, care ne vom lua voe a o da, pe cît putem, în numărul viitor. Dl Dr. Pop arată toată dreptatea sfîntă și luminoasă a cererilor românești, pe cari viața le împinge înainte și cari nu mai pot fi sufocate prin mijloace măestrite! Spulberă toate sforăelile patriotice a koșutiștilor, — dar și față de Tisza și ale lui îmbieminte spune, că — *Românilor nu le trebuie s'ftrămituri!* Ei cer ce li se cuvine, și fără a li se da aceea, nu va fi posibila „pace”.

Vorbitorul e viu felicitat de deputații naționaliști.

Desbaterea mai departe se amîna pe Marți în săptămîna viitoare (adecă a celei de față) cînd s'a și urmat.

Vom aduce pe scurt dare de samă și despre aceste desbateri, foarte interesante și pentru noi Românii însemnate, — căci arată că au început a-și deschide ochii și gura, chiar politici unguri însemnați, ca Berzeviczy, și alții, vorbind despre Români și dreptatea ce ei și-o cer, așa cum înainte numai cu un an de zile, nici nu îndrăzneau să visezi...

Viața li va trezi pe incetul la tot mai mult și la mai bine pentru noi!

Ni se deșartă țara.

Raportul vicișpanului comitatului Hunedoarei, despre plecarea poporului din comitat spre țări streine.

În 10 Martie Comitetul conducător al comitatului Hunedoarei, a ținut ședință în care s'a dat samă despre mersul lucrurilor în comitat.

Cînd vicișpanul a ajuns a arăta, cum merge lucrul cu emigrarea (plecarea poporului spre țări streine), a spus lucruri de-adreptul îngrijitoare. El a vestit următoarele:

În lunile trecute, Ian. și Februar, s'au cerut și s'au dat pașapoarte bălător la ochi de multe! Anume 885 de oameni și au cerut pașaport în aceste 2 luni, — față de 137 cîte s'au cerut anul trecut în 2 luni. Cu 748 mai multe!

Din acestea numai 62 cereri au putut fi respinse. Celelalte pașapoarte s'au dat, sau sînt a se da.

Aproape jumătate din oameni merg în România, iar mar mult de jumătate la — America.

Vicișpanul a îndrumat pe solgăbirae să stărue pe lingă oameni a și căuta lucru aci în țară, că și aci află și a nu mai pleca așa roiri mari, — că cei mai mulți merg orbește și ajung — la năcaz și la lipsă și mai mare!

Lucruri îngrijitoare

— Spitalele ni-s prea strîmte —

Din darea de samă a vicișpanului comitatului Hunedoarei, cătră comitetul conducător, reese, că comitatul e prea de tot serac în spitale, cari să adăpostească bolnavii.

În deosebi însă se bagă de samă un lucru trist:

Precum și în alte părți ale țării, așa și la noi în comitat, groaznicul morb al nebuniei (al întunecării minții) se răspîndește tot mai tare. Și spitalele nu pot primi nici pe jumătate din acești nefericiți, căci nu-s întocmite așa.

Acum e vorba să se zidească un nou spital la Hajeg, și acolo se cere să se zidească și vre-o 12 odăi pentru primit nebuni.

De unde vine lăfșrea groaznică boale? Din beutură și din sifilis (morburile de sînge, rele). Beutura duce cu pași repezi, pe cel dat patimei ei, spre slăbirea trupului, care la mulți se sfîrșește cu întunecarea minții, cu nebunia. Mai ales însă beutura de vinars, e repede conducătoare spre această nefericire. Tot așa morburile de sînge, cari se lăfșesc și se tînuiesc de cătră cei ce s'au molipsit cu ele.

Auziți Români, și feriți-vă de aceste rele.

Aviz!

„Secția industrială” a Reuniunii economice din Orăștie, își va ținea

adunarea generală anuală, *Duminecă, în 22 Martie n. a. c., la 2 ore dup'amiază, în localul Reuniunii (edificiul „Ardeleana”).*

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Cetirea raportului general.
3. Alegerea a 2 membri pentru cenzurarea raportului.
4. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
5. Eventuale propuneri.

La această adunare sunt rugați a lua parte toți membrii, precum și toți binevoitorii acestei Reuniuni.

Comitetul.

„NĂDLĂCANA”

Inst. de credit și econ., societ. pe acții, în Nădlac, (Nagyak, cotul Csanád).

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de oficiant și a 2 posturi de practicanți la „Nădlăcana” institut de credit și economii în Nădlac se publică concurs cu termină pînă la 5 Aprilie st. n. 1914.

Reflectanții au de a cunoaște limba română și maghiară, și să devodească că au absolvat vre-o școală comercială.

Cei liberi de miliție și cu praxă, sunt preferiți.

Reflectanții să-și formuleze pretenziunile de salar și să se pronunțe cînd pot ocupa postul.

Direcțiunea

Inst. de credit și econ.

(1274) 1—2 „NĂDLĂCANA”

Pe aiurea și pe la noi.

Și pe alte părți ale globului pământesc, și pe aproape și pe departe, mai trăesc popoare mesteceate unele printre altele, unele lângă altele, și cari sunt silite a și împărți puterea și partea de stăpînire între sine, dacă e ca să nu fie unul prea îmbuibat, altul prea flămînzit, unul prea mulțumit, altul prea dripit în picioare.

Un astfel de caz e și cel dintre Poloni și Ruteni în Galiția.

Polonii au fost pe vremuri singurii stăpîni ai țării — ca la noi Ungurii — dar vremea coace și crește toate. S'au ridicat și Rutenii, pe lângă Polonii stăpînitori, — așa cum ne ridicăm noi Românii pe lângă Ungurii noștri, ori vreau ei ori nu vreau!

Și a venit vremea, ca frecările dintre cele două popoare ale Galiției (o provincie a Austriei, așa cum ar fi Ardealul o provincie a Ungariei) — să cerce să se împace, căci hărțuiala dintre ele nu le e de nici un bine, nici lor ca popoare, nici țării însăși.

Și chiar acum, cînd se încerca o împăcare între noi și Unguri, se durau petracări de împăcare și între Ruteni și Poloni.

Un punct al împăcării, îl forma, chiar ca și la noi: scaunele de deputați în dieta țării lor.

Și Polonii s'au înțeles cu Rutenii, să le dea dară locul convenit în sfatul țării. Dar ce cheie au luat la statorirea numărului scaunelor? Apoi numai cheie dreaptă: numărul locuitorilor.

În Galiția locuiesc 3 și jumătate milioane Ruteni (cam cît noi Românii din Ungaria) și dieta țării lor are 228 scaune de deputat. Din acelea s'au asigurat Rutenilor, 62 scaune, adică mai mult ca a treia parte, afară de aceea li se dau 2 scaune în comitetul de ocîrmuire al țării, și la anul în Lemberg, unde azi e numai universitate polonă, se va deschide pe cheltuiala țării și universitate rutenească.

Așa mai înțelegem și noi „împăcarea” între două popoare.

Guvernul din Viena a îndrumat pe cel provincial din Galiția a face împăcarea poporului rutean, pentru aceleași cuvinte pentru care s'a cerut celui din Pesta a face împăcarea Românilor: ca să nu fie nemulțumire mare între popoarele din țară, căci aceea atrage după sine slăbire a Impărăției în afară.

Și Polonii făcuseră pacea așa cum arătam, cinstită.

Dar la noi Tisza ce și cum a făcut?

A zis: Din 430 de scaune de deputați, dau celor 3 milioane de Români 26 scaune (nici acelea asigurate că li le lasă în pace!) în loc de vre-o 70—80 cite li s'ar conveni.

Așa-i pe aiurea și așa e la noi.

Cine să simte „mîndru” de o astfel de „pace”, — fie fericit.

Noi o desprețuim și dorim mai bine o luptă cinstită mai departe!
Dar luptă, nu apă caldă!

Cuvîntul alor doi bărbați ruși cu vază mare.

Groful Witte și groful Bobrinsky.

Un gazetar din Budapesta a fost trimis anume în Rusia, ca să roage pe unii alții din bărbații de stat ruși, să i dea lămuriri asupra zvonurilor ce fac alarma lumii, că Rusia s'ar fi pregătind de războiu. A fost primit de acei pe cari i a rugat să-l primească.

Ministrul trebilor din afară ale Impărăției rusești, Sasonow, l'a liniștit, ce și era să facă altă, — a spus că Rusia nici nu visează de războiu. Cînd se înarmează, face și ea numai ce fac vecinele sale, care toate își urcă statul armatelor. Incolo inima lui și a țării, e plină de dorul păcii...

Ministrul trebilor din lăuntru contele Witte, n'a mai fost chiar așa închis. El a ridicat nițel vîlul de pe gîndurile sale și a spus printre altele:

— Incordarea ce se simte azi peste toată Europa, vine de acolo, că starea de obște dintre state, încă nu e cu totul limpezită! Asta din multe pricini: Inții *trebile din Balcani nu s'încheiate*, nu s' sfîrșite deplin! Aceea ce s'a petrecut (anul trecut) în Balcani, e numai actul întii al marelui drama (adecă ca la teatru, unde după actul întii, care numai a pregătît pe ascultători la ce va urma, se lasă perdeaua, până se pregătește jocul actului al doilea și al treilea).

„În clipele astea ne aflăm între acte. Că așteptarea asta dintre acte, va fi lungă ori scurtă, nime n'o poate spune nainte. Poate va ținea așa ani de zile, poate și numai luni de zile!

„Uite, acolo în Balcani se înfîșlează zilnic lucruri nouă (însoțiri între state, căutare de legături nouă), pricini nouă, ca cele pentru inzulele din Marea Egeică, pentru Albania, și altele, — cari toate arată limpede, că drama încă nu e încheiată!

„Și printre pricinile neliniștitoare, cari plutesc în aer, n'am atins încă pe cea mai însemnată: treaba cu România, și cu țînuta ei față de Austro-ungaria, care încă dă material nou de cumpănit în trebile mari dintre state. E drept că purtarea României față de vecina sa e, după formele din afară, tot așa de pretinsoase ca și în trecut, dar totuși e adevărat, că *stîntămintele s'au schimbat foarte mult!*

— E drept că țarul și guvernul seu, sunt foarte pacinici, doresc pacea, dar asta numai până atunci și până acolo, până cînd aceea nu e spre paguba țării!”

Cu alte cuvinte: o pace pe picioare tare de lut...

Alt om însemnat rus, contate Bobrinsky, capul partidului naționalist muscălesc, nefiind în scaun oficios, deci putînd vorbi mai liber, a spus gazetarului dela Pesta lucrurile și mai pe șleau: El a spus că în Galiția și în Ungaria de Miază-noapte locuiesc mulți Ruși (Ruteni), cari vorbesc aceeași limbă cu Rușii din Rusia. El i-a cercetat, s'a învîrtit printre ei, a vorbit cu ei, li a ținut chiar vorbiri, îi știe. De aceștia se va interesa și în viitor și va cerca să le fie de ajutor, ca să nu piară pentru neamul rusec.

Dar *răfuiala cea mare* nu are să fie dată de Rusia, asupra Austro-ungariei, ci asupra Germaniei.

Căci, zice el în zilele noastre, mîna răpitoare, Germaniei, se întinde din Berlin peste Constantinopol, spre Azia mică, pînă la Persia. Și noi Rușii nu ne putem împăca cu această întindere spre Răsărit a Germaniei, tocmai în calea noastră! Nu avem gînduri de cucerire în Balcani. Din potrivă voim ca acolo să trăiască state libere, pe cari le privim cu simpatie (bunăvoință caldă), tot așa cum am privi bine și un stat liber unguresc, dar dvoastră sunteți robii nemților. Iar cu Nemții avem cuvinte grele, a ne pregăti pentru *răfuiala cea mare!*

— Îndeosebi nu putem suferi lășirea germanismului spre Constantinopol. Noi avem lipsă de cale liberă prin Dardanele (strîmtoarea de mare prin care duce drumul corăbiilor din Marea Neagră, spre cea Egeică și de aici în largul lumii), dacă e ca să nu ne înneacă (înțelege: să nu se înecă negoșul nostru înfundat în Marea-Neagră, lăsat la voia Turciei, stăpînă pe strîmtorile Dardanelor).

Și iese tot mai mult la la iveală, că întrebarea cu strîmtorile Dardanelor, cînd va mai fi odată adusă în desbaterile statelor, nu vom avea s'o mai isprăvim cu Turcia, ci cu — Germania!

Așa spune bărbatul rus. Și el spune adevărul deplin și pe față. El arată că primejdiiile asupra Europei, le aduce Germania, care săriad peste patru țări, vrea să-și pună ea piciorul în Constantinopol și să se facă doamnă și stăpînă pe acest punct însemnat al negoșului Europei, — stînd astfel ea în calea Rusiei, care are acolo drum firesc, așa cum până azi i-a stat în cale Turcia.

Pregătirile Rusiei.

O telegramă din Petersburg vestește cu data de 11 Martie.

„Duma (dieta Rusiei) a votat azi, în ședințe grăbite, cererile ministerului de războiu, cumari credite pentru desăvîrșirea mijloacelor de

apărare a Impărăției, pentru înarmarea artileriei (tunarilor), pentru zidirea de corăbii nouă și pentru dezvoltarea mai mare a fabricelor de corăbii și a fabricelor de pușcere de pușcă.

În timpul sfătuirii erau de față și 30 de generali, din armata pe uscat și pe ape, fiindcă-i privea așa de aproape lucrul.

O înfîmplare fără păreche la Paris

Soția unui ministru, omoară cu 5 gloanțe de revolver, pe redactorul unei mări foii de acolo

Luni în 16 Martie s'a petrecut în Paris o înfîmplare și rară și în grozitoare. Soția ministrului de finanțe (peste visteria, averea țării) Caillaux, a mers în redacția marelui ziar „Figaro” și a ucis pe întiul redactor al ziarului, pe Gaston Calmette, cu cinci gloanțe, pentru că acesta ataca de o vreme încoace pe soțul ei, pe ministrul nu numai ca politic, ci și ea om privat, în viața și cinstea sa familială. Povestea nenorocitei înfîmplări e, pe scurt, următoarea:

Iosif Caillaux e unul din cei mai cu vază și grei bărbați politici ai Franciei, și ca ministru de finanțe, voia să aducă o lege, prin care să pună la dare de venit și pe bogătași, cari pînă aci erau scutiți, și greul darilor apăsa mai mult păturile mijlocii și de jos ale cetățenilor.

Bogătanii au pornit o luptă straișnică contra acestui ministru, ce le tăia în pungă, luindu-și întru apărare, între altele, și marea gazetă „Figaro”. Cu toată lupta înse, Caillaux și-a putut trece prin dietă legea sa cea nouă, mult mai dreaptă ca cea veche, și acum avea s'o mai treacă numai și prin senat (sfatul bătrînilor țării, cari, ca și la noi, își spun și ei cuvîntul de e bună ori nu legea cutare votată de dietă, de deputați).

Luni avea să treacă și prin senat legea cea nouă. În desnădejdea lor, bogătașii nu mai știau cum să atace pe ministrul Caillaux, doar îl strică cu lumea și-l fac să cadă, și cu el și legea lui! Li-a venit în ajutor redactorul întii alui Figaro, spunînd că are să atace pe ministru în cinstea sa ca om, ca bărbat de familie, să-l nimicească așazicînd moralicește!

În acest scop a ajuns el, nu se știe pe ce căi necinstite, în stăpînirea unor scrisori vechi, pe care ministrul de acum le scrisese cu vre-o 12 ani nainte, soției sale de azi, care pe atunci era nevasta altui bărbat, dar el se amoretase de ea. În acele scrisori de dragoste pentru nevasta altuia, pe care voia să o cîștige și să o iee apoi el de soție, precum a și luat-o, — el îi scria și unele altele din luptele politice la care ia parte, și spunea lucruri ce îl arată de un politic foarte afurisit. Așa odată pus să

apere ceva lege, scrie iubitei sale că: am spărat-o așa ca să cadă... Că drept e asta, ori numai așa scria el unei femei, făcând glume pe socoteala luptei sale politice, în care prevedea va că cădea, — nu poți ști.

Destul că redactorul lui Figaro a dat acum în vileag aceste scrisori, la care n'a putut ajunge pe cale cinstită, — cu scop de a-l arăta pe ministru ca pe un om foarte stricat, care scrie epistole de dragoste nevestei altuia, a doua că și în lupta politică ar fi un făjarnic, un om ce numai de bună credință nu e!

Lucrul acesta, care tăia atât în onoarea ministrului, cât și în a soției sale, și era menit a arunca înăsus asupra numelui întregii familii, a durut așa de mult pe femeia ministrului, încât să nebuzească, nu alta. S'a dus la un procuror și l'a întrebat: „Ce e de făcut? Să pornească proces contra folii pentru aceste vătămări grosolane a cinstei lor?”

Procurorul i a spus: În zadar, doamnă, jurații în astfel de procese nu osîndesc pe atacător și pe urmă ieși de acolo ca osîndită!

Un judacător i a spus tot așa. Atunci femeia rănită în inima și cinstea ei, și-a zis: Apoi atunci am să-mi fac eu dreptate!

S'a dus, și a cumpărat un revolver, a mers Luni după amiază, pe când soțul ei chiar se lupta la senat a-și apăra legea cea nouă, — s'a dus la redacția ziarului „Figaro”, a cerut să fie lăsată la domnul înlii redactor, că are a-i vorbi ceva, și el primindu-o, ea a scos revolverul și a descărcat 5 gloanțe în pieptul lui, — apoi s'a lăsat prinsă și dusă la poliție și arestată...

Redactorul a mai trăit câteva clișuri și a murit în spitalul unde l duseseră ca să l opereze.

Intâmplarea a stîrnit o grozavă furtună în tot Parisul, ba în toată Franța.

Ministrul Caillaux s'a retras din scaunul de ministru, — și e o ferebere și o pierdere de cap, care poate trage după sine căderea întregului ministeriu (a tuturor ministrilor) și poate și căderea legii celei drepte ce era pe aci să fie adusă gata, — spre binele mulțimii și în ciuda bogătaşilor.

NOUTĂȚI

600 altoi, la Căstău. „Reuniunea Economică” română din Orăștie, are bucuria a vesti, că precum în primăvara anului trecut a dus în comuna vecină Romos peste 500 de altoi de odată, — așa în primăvara asta va duce în comuna Căstău, 600 altoi, pe cari le a primit cu preț redus, dela ministeriul de agricultură.

De tot a primit 700 altoi, din cari: 600 meri dela Geoagiu, 50 peri dela Aiud și 50 caisini dela Segedin.

Din acestea, 600 altoi se duc în Căstău, iar 100 se vor împărți în oraș, celor ce s'au înștiințat că le trebuiesc.

Că de ce trimite Reuniunea aproape toate altoile într'un loc, în o comună, și nu le mai împarte prin 4-5-10 comune, — s'a spus: pentruca așa, ducînd multe de odată într'o comună, în 3-4 ani aceea comună să se trezască cu un codru de pomi nobili roditori, încît să se simță în ea înflorirea pomăritului, cu ajutorul Reuniunii dela Orăștie. Ba e de mare folos și pentru negoșul cu poame. Când negustorii de poame vor ști, că în cutare comună găsesc multe poame, se duc bucuroși în comună să cumpere, și țile i-au acolo pe loc, pe când dacă știu că abia 2-3 inși au poame de vîndut, nu se duc.

E multă bună socoteală în această rînduială a Reuniunii.

Duminecă în 22 Martie, d. a. la ora 1., trimișii Reuniunii se vor afla în comună și, premergînd o prelegere economică, vor urma a împărți altoile.

Dela București la Silistra, cu mașina de zburat în 10 Martie căpitanul român Popovici, urcat pe o mașină de zburat a armatei (tip Bristol Coandă) a zburat din București până la Silistra, peste Dunăre, în Cadrilater, unde rotindu-se de câteva ori pe de-asupra căsărilor, s'a dat jos cu bine, fiind primit cu însuflețire de mulțimea mare ce îl aștepta.

Audițiune muzicală în Deva. Domnișoarele române din Deva invită la o audițiune muzicală declamatorică, ce vor da în beneficiul marelui „Orfelinat”, contemplat de cătră „Uniunea femeilor române din Ungaria”, Duminecă în 22 Martie d. a. la 5 ore, în locuința Doamnei prezidente a Reuniunii. Intrare 1 cor., de persoană. Se va servi ceai și sandwich.

Pretina lui Kătărău, aceea care i-a scris lui epistola cea ungurească cătră Miklosy, — e unguroaică din București. De fel e Săcuiancă din Ardeal. O cheamă Șalamon Mariska. E arestată în București; spune că e drept că ea e scris epistola, dar n'a știut că iubitul ei, ce gînd grozav are.

Premiu mare pe capul ucigașilor. Căpitanul de poliție din Dobrișin a cerut ministrului de interne (peste trebile din lăuntru ale țării) să pună un premiu (cinste) mare pentru acel care va face se fie prinși cei ce au trimis bomba ucigașe episcopului Miklosy.

Ministrul a și pus 30.000, premiu pentru acest scop, anume cite 10.000 cor. pe capul lui Katarov (Kătărău) și pe alui Kiriloff; astea, le capăte cine-i prinde; apoi cite 5000 cor. pentru acel care arată calea pe care urmărindu-i poliția, îi poate găsi.

Nobilitare. Maestatea Sa Regele a conferit seniorului șef al

firmei de Curte cesare și regești de comerț de semințe Edmund Mauthner, și erezilor sei legali, titlul de nobil ungar, liber de taxă, cu predicatul de „Iánoshegyi”.

Această distincție este cu afit mai virtos un semn al buneii prețuiri al grației regești, cu cît el, concade cu jubileul de patruzeci de ani de existență al renumitei firme ce acum a fost nobilitată, firmă ce a fost înființată în anul 1874 cu mijloace modeste și s'a înălțat până la însemnătatea ei de azi.

Această distincție nu va produce numai în cercurile comerciale, ci și mult mai departe în cercurile economice, o mulțumire viuă.

Cea mai mare mașină de zburat, o are Rusia? Ministrul de războiu al Rusiei, și a arătat deosebita sa mulțumire față de zburătorul militar rus Sikorsky, care și a făurit el însuși o mașină, despre care se spune, că e cea mai mare din lume.

Sikorsky a făcut probe cu ea în fața unei comisii de generali și ofițeri. Luînd cu sine 16 persoane, a zburat și a stat cu ele în aer jumătate de oră.

Privită de jos, mașina lui Sikorsky se vede despiciînd așa de lin aerul, ca corabia valurile de ape. Și nici scuturături așa mari, ca mașinile mici, nu face.

Un călător din cei 16 de pe mașină, spune, că în timpul călătoriei, se plimba prin largă luntre de sub mașină, fără să simtă nici o scuturare. Era foarte plăcut.

Mașina e dusă de patru motoare, fiecare cu putere de 100 de cai.

Iscoditorul mașinei spune, că mașina lui poate pluti în aer fără nici o primejdie. — Doar într'un rînd unul din motoare a înghețat (că pe acolo pe sus e rece și vînt turbat). Mașina a mers mai departe cu puterea numai a celor trei, fără primejdie, doar că și-a luat zbor ceva mai încet. Un mașinist a deschețat motorul și mașina a pornit iar cu toate puterile.

Rusia e foarte fericită, că ea are cea mai mare mașină de zburat, care în vreme de războiu îi poate fi de uriaș folos. Iși va fabrica cu toată graba cît mai multe mașini de acest fel.

Jandarmii și călătorii români. „Drapelul” din Lugoj are următoarea știre: De cînd cu atentatul (bomba de dinamită) din Dobrișin, poliția și jandarmeria din provincie, șicanează pe călătorii veniți din România într'un chip revoltător, bănuindu-i că sunt agenți din România. Un caz s'a înîmplat săptămîna trecută la Bistrița cu un Român din Moldova. La consulatul român din Budapesta s'a înfățișat negustorul de beuturi spirtoase George Cădere din comuna Copău, jud. Iași, și s'a plîns, că a fost ținut arestat în mod nelegiuit timp de 6 zile de

jandarmii unguri. Dl Cădere a povestit următoarele:

„Am plecat din Iași în comuna Borgoprund lângă Bistrița, voind să cumpăr acolo niște lemne. Din du mă jos din tren, m'au zărit jandarmii unguri cînd vorbeam cu țărani românești. Unul dintre jandarmi m'a întrebat atunci:

„De unde ești d-ta?”

„Din România”.

„De ce ai venit aici?”

„Pentru treburi de negoș.”

Mi s'a cerut pașaportul spunînd, că după un ceas mi-l vor aduce napoi. Dar au trecut și opt cîasuri, fără să am pașaportul. Am mers la un negustor cunoscut din Borgoprund. Seara la zece mă culcașem, cînd mă trezesc cu jandarmii, cari bătînd la ușă cu puștile, îmi strigau: să viu cu dîșii! Mi-au legat mîinile cu lanțuri și la miezul nopții m'au dus la comandantul jandarmilor la Bistrița, unde am fost supus unui aspru șir de întrebări. Întrebat: De ce am venit în Ungaria, am spus că în treburi.

Furios, comandantul jandarmilor a strigat: Te vom ține arestat, până cînd vei mărturisi adevărul?! De duminică până Vineri am fost ținut arestat în beciul jandarmeriei. Vineri în sfîrșit am fost pus în libertate și mi s'a înapoiat pașaportul.

Comandantul mi a spus: Acum poți să pleci unde vrei.

„Dar cum rămîne cu zilele și treburile pierdute?”

Comandantul a dat din umeri.

Dl Cădere a cerut consulatului român din Budapesta, să puie în cunoștință guvernul român despre cele întîmplate, ca la rîndul lui să întrevie pe lângă guvernul ungar, ca în viitor Românii veniți din regat, să nu fie arestați în Ungaria fără nici un temei.

Dare de samă.

Dela petrecerea Reuniunii de cet. a econ. și meser. din Alba-Iulia.

Petrecerea aranjată de Reuniunea de cetire și cîntări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia la 8. Februarie n. 1914, atît din punct de vedere moral, cît și material, au reușit peste așteptare.

Sa jucat piesele teatrale „Ovidiu Șicana” și „Florian și Florica”, sa declamat „Regina Ostrogoților” și „Cîntecul fusului”. Atît d-nii și d-soarele diletane, precum și declamatoarele s'au achitat de rolul lor în mod de tot laudabil.

Publicul Român din oraș și-a făcut datorința față de Reuniune în modul cel mulțamitor, prezentându-se la petrecere în număr foarte impunător, ceea ce ne lasă a spera pentru Reuniune un viitor mult făgăduitor, iar conducătorii au fost la culmea chiemării lor.

S'a încasat prin vinderea biletelor 449 cor. 30 fil., din suprasolviri 98 cor. 40 fil., iar cu pălăria „D-zeu vede”. 12 40 fil., laolaltă 560 cor 10 fil. din care subștrîgîndușă spesele de 131 cor 24 fileri, rezultă un venit curat de 428 cor 86 fileri.

Cu marimonioase suprasolviri a binevoit a ne onora urmări Domni:

Dr. Ioan Pop, adv. Alba-Iulia, 10 cor. Dr. Camil Velican, adv. A-Iulia, 6 cor. Aurel Cirlea, mare proprietar, Avram Oarga, comerciant, Dr. Alexandru Fodor, medic, Friedsam György, hotelier, Virgil Vlad, farmacist și Dr. Ion Băltariu, A-Iulia, cite 5 cor., Sabin Solomon, compactor și Ioanichie Mărgineanu, cancelist, A-Iulia, cite 4 cor., Partenie Petrila, farmacist, Zackel Andraș, Anghel Roșca, antreprenor, Augustin Batențiaș, antreprenor, Mihai Cionca, proprietar, Atone Crivoean, birtaș, Nicolae Gerasim, măcelar, Ioan Socaci, cantiner, Benosik István, florariu, Pentru Cădariu, proprietar, Simion Micu, protopop gr. cat. Ioan Crețiar, contabil A-Iulia, Nicolae Anca, faur Micești, Ioan Dădărlat, comerciant Bărbant, Nicolae Todor, subnotar Ciugud și Ioan Medrea, învățător Țelna, cite 2 cor.; Trifan Ieneșel, măcelar A-Iulia 1 cor. 40 fil., Nicolae Coldea, sergent, Nicolae Pleșia, birtaș, Ioan Pleșia, morar, Publius Mureșian, comerciant, Aurel Velican, comerciant, Vasile Langa, Ioan Cîmpian Țiababura, zidari și Ioan Pușcariu, jurist, A-Iulia, Zaharie Rotea, proprietar, Cirna și Isidor Raica, preot, Galda-de-sus, cite 1 cor. Ioan Ciuhăț, proprietar, A-Iulia, 60 fil. și Ștefan Balășiu, A-Iulia 40 fileri.

Felicitarile de Anul-nou au binevoit a le rescumpăra în favorul Reuniunii noastre următorii Domni:

Dr. Felix Dumitrean, adv. Buda-
pesta, Dr. Ioan Pop, adv. A-Iulia și Ioan Cizmașiu, notar, Metes, cite 5 cor., Aurel Stoica, inginer și Dr. Zaharie Muntean, adv. A-Iulia, cite 3 cor. Dr. Alexandru Fodor, medic, Dr. Cornel Muntean, adv. Dr. Rubin Patîția, adv. Virgil Vlad, farmacist, Valer Ignea, officiant de dare, Valer Velican, officiant de dare, Ștefan Cacovean, jude pens. Rubin Patîția, adv. Dr. Cornel Dărmăușiu, medic, Dr. Ioan Băltariu, adv. Ioan Teculescu, protopop, Radu Zunea, inginer, Florian Rusan, prot. on. Sabin Solomon, compactor și Romul Muntean pantofar, A-Iulia, Ioan Neagoie, preot Stremți, Antoniu Pop, director de bancă Bucerdea-vinoasă, N. N., Vasile Cerghizan, preot, Cricău, Salveniu Contor, inv. Micești, Chirilă Borza, comerciant, Bucerdea-vinoasă și Ioan Ganea preot Țelna, cite 2 cor., Dr. Ioachim Tolciu, cand. de adv., Ioan Pușcariu, iur. Dr. Aurel Șerban, adv. Ioanichie Mărgineanu, cancelist, A-Iulia, Petru Circo, preot și Ioan Medrea proprietar Ighiu, Alexandru Avram Ciugud, Candin Pop, proprietar, Ștefan Muncușiu, proprietar, Ioan Pop, proprietar, Bucerdea-Vinoasă, George Muncușiu, preot Cricău, Victor Oțoiu, preot Mesentea, Ioan Medrea, inv. Țelna și Aurel Pop, inv. Sărd. cite 1 cor. Ioan Boala, proprietar, Bucerdea-Vinoasă, 80 fileri, Simion Bucur, Ciugud 60 fil. și Petru Avram, Ciugud, 40 fil.

Bela convenirea de „Sînvășiu“ în ALBA-Iulia, 9 cor. 40 fileri, la-olaltă 93 cor. 20 fileri.

În numele Comitetului Reuniunii aduc mulțumită d-șoarelor și dlor diletanți marinimosilor suprasolvitori și d-lor ce au binevoit așî rescumpăra felicitările de Anul-nou în favorul Reuniunii noastre.

Alba-Iulia, la 18 Febr. n. 1914.

Pentru Comitetului Reuniunii:
Ioanichie Mărgineanu, secretar.

Dare de seamă!

Subscrișul în numele poporului gr. cat. din Calvasăr, — Bis. de jos, — prin aceasta aduc la cunoștința publicului românesc, cum că conlocuitorii din Calvasăr, aflători în America de Nord, Jougstown-Ohio, au dat dovadă despre buna înțelegere ce ezistă între ei și cum că nici pe acele locuri îndepărtate de patria noastră nu și-au uitat de obiceiurile sfinte de a jertfi și cel din urmă ban pentru biserică și neam.

Văzînd lipsa de cărți rituale bisericesti, n-au pregetat a ne asculta cererea noastră, aprovizionîndu-ne cu toate cele de lipsă. În anul 1913 ne-au mai expedat la adresa curatoatului bisericesc, o sumă considerabilă de bani tot în scopul împodobirei bisericei noastre, pentru care faptă vrednică de laudă înaintea oamenilor și înaintea lui Dumnezeu s'au ținut rugăciuni înaintea sf. Altar.

Intreg poporul nostru ne simțim datorii ales prima și pe această cale, cea mai sinceră mulțumită, publicînd numele aceluia cari au contribuit atît la cumpărarea cărților, precum și la colecta de bani; cu atît mai virtuos, cu cît am dori ca teți Români noștri să ia pildă de la ei, pildă de adîncă jertfă românească.

Au contribuit următorii, români din Calvasăr:

Dumitru D. Coman, 20 cor., Nicolae Coman, 5 cor., Nic. Dragomir, 10 cor., Ioan Rotar Moisă, 20 cor., Ioan Frățilă Avram, 17 cor. 50 fil., Vasilie D. Coman, 15 cor., Dumitru Stoia Catalină, 11 cor. 60 fil., Aceștia au contribuit cu toții la cumpărarea cărților bisericesti.

Vasilie D. Coman, 5 cor., D-tru S. Solei 3 cor., N. Frățilă Rănceselia 5 cor., Vasile N. Coman 5 cor., D-tru Stoica Cătălina 10 cor., I. Stănilă Crețu 10 cor., Damian Dragotă 5 cor., Toma Dragotă 2 cor. 50 fil., Ioan Stoia Cătălina 5 cor., Vasile Dragotă 5 cor., N. Dragomir, 5 cor., Ioan Vintilă, 2 cor. 50 fil., N. Achim Culi 2 cor. 50 fil., D-tru Tolciu Samoilă, 2 cor. 50 fil., Achim Tolci Toader, 5 cor., D-tru Grancia, 2 cor. 50 fil., Ioan Măiușor. 2 cor. 50 fil., Nicolae Frățilă Mărian Stoia, 5 cor., Dumitru Achim Culi 2 cor. 50 fil., Ioan Arimie 5 cor., Ioan Nic. Rotariu 2 cor. 50 fil., Samoilă Armie, 2 cor., V. Tolci Pipoși, 5 cor., D. Slimnicean, 1 cor. 25 fil., Dumitru Frățilă Tulași, 2 cor. 50 fil., Ivan Frățilă Oproa 2 cor. 50 fil., Dumitru Senci, 2 cor. 50 fil., Nic Purea Ilie 2 cor. 50 fil., Dumitru Surdu 5 cor. 90 fil., Ioachim Tolci 3 cor., Maria I. Tolci 5 cor., Vasile Hila Cucu 5 cor., Ioan Vinți, 5 cor., Ioan Filip 5 cor., Vasile Tolci Bogatu, 5 cor., Ioan Șerb 2 cor. 50 fil., Ioan Achim Maric 5 cor., Ioan Faloba, 5 cor., Nicolae Faloba, 5 cor., Ioan Vlad Ispas, 2 cor. 50 fil., Dumitru Faloba, 5 cor., Ioan Opreș, 2 cor. 50 fil., Nic Hila Balica 25 cor., Nic Stoica Andrei, 2 cor. 50 fil., Valeriu Popescu, 2 cor. 50 fil., — toți din Calvasăr; Nic Ocol, Cincu Mare 10 cor., I Benghea, Seica-mare 7 cor. 50 fil., Avram Cățivu, 1 cor. 25 fil., Nicolae Manda, Cacova 1 cor. 25 fil., Maria Cîndea, Seica Mare 1 cor. 25 fil., Vasile Miuca Lupu 2 cor. 50 fil., Ilie Cergoveanu, Seica Mare 2 cor. 50 fil., Laurențiu V. Moldovan, farmacist în E. Jougstown 2 cor. 50 fil., Visalon Grișorean 2 cor. 50 fil., Nicolae Calugăr, Ladamoș 2 cor. 50 fil., Nic Zaharie, Boarta 2 cor. 50 fil., Moise Brumbea, Calbor 2 cor. 50 fil., Ioan Pleșa, Seica-mare 1 cor. 25 fil., Zahiu

Văduvoi, Vecerd 2 cor. 50 fil., Dumitru Frățilă, Seica-mare 5 cor., Dumitru Birză, Agîrbici, 2 coroane, Aron Novac, Seica-mare 2 cor. 50 fil., Nic Rotariu Seica-mare 1 cor. 25 fil., Petru Armenian, Micăsasa 1 cor. 25 fil.,
În total 383 coroane.

S'a mai încasat tot în suma asta 20 coroane de la Vasile D. Coman, care a procurat Calendare vindîndu-le cu % în favorul bisericei, pentru care faptă vrednică îi aducem mulțumită și pe această cale.

În fine tuturor aceluia cari n'au pregetat a jertfi și trupestă și materialicește, le aducem adîncă mulțumită rugînd pe bunul Dumnezeu să le răsplătească cu prisosință binefacerea cu care ne-au împărtășit.

Acum fiind biserică noastră în ordine cu toate cele de lipsă, atragem atențiunea Ven. Consistor de a denumi la parochia noastră preot, crezînd că acum se va fi implinit timpul promisiunii de 9 ani, zis nouă ani, în care am orbecat în întunec nedîndu-ne nimeni nici o atențiune și în care timp, toată mulțimea plîngerilor noastre au rămas fără de nici un rezultat.

Iară Voi fraților, din lumea nouă, cari din sudoarea feței voastre, plămădiți hrană îmbelșugată implătorilor acestei luni, nu vă lăsați ademiniți de aceia, cari cu momeli și cu vorbe amăgitoare cearcă să vă abată din calea dreaptă, căci aceia sunt lupi îmbrăcați în piele de oi.

Calvasăr, în 7 Martie 1914.

Aron Vintilă Dumitru Achim
Nicolae Hila ro Iacoby

Motor și mașină de imblătit,
în stare foarte bună, se află de vânzare la subscrișul. Motorul e de 4 P. H. și ca nou, folosit puțin.

Vînd, dacă se cere, și motorul singur și imblătitoarea singură, — ori la olaltă.

Simion Hațegan

Sibîșel (O Sebeshely. p. Szászváros)
(1263) 1—3

Din cauză de moarte, se vinde din mână liberă, în Orăștie, strada Lungă No. 17, casa Felsner, cu

crîșmă și boltă,

aflătoare la loc bun, la colț de două strade.

Informațiuni la:

Ignatz Hirsch
(1264) 1—3 Hațeg (Hátszeg)

Sfîrtare de vânzare.

Comuna politică vinde în 29 Martie anul 1914, înainte de amiază la 9 ore în tăetura din anul acesta, una sută părți — adică sfîrtare — de lemne, prin licitațiune publică, cu bani gata.

Romos, la 18 Martie 1914.

Vasile Drăgan Cornel Gredină
primar. notar.

(1275) 1—1

Mașină de imblătit
mănată cu motor de benzin de 8 P. H., mașină Nicholsohn, de 800 mm. lărgimea dobei, —

e de vânzare
din mână liberă. Mașina e foarte bună, folosită numai doi ani.

Pentru preț să se adreseze la:

George Rech
(1268) 1—2 O.ăștie, Str. Berliulm.

Publicațiune.

Comunitatea foștilor iubagi din comuna Velea-dilziș, exarrendează pe cale de licitațiune publică, birtul său constătoriu din 2 odăi de locuit, 1 cuină, 1 odaie pentru boltă, 1 odaie pentru crîșmă, 1 pivniță și 2 iugăr grădină de legume și pomi roditorii, pe 3 ani, începînd cu 15 maiu 1914

Licitația se va ținea în 20 april 1914 la 10 ore înainte de amiază. Prețul de strigare 400 cor., iar vadiu să cere 10 %.

Valeadilziș, u. p. Kernyesd (Hunyad m) la 14 martie 1914

Crișan Ion
președinte.

(1265) 1—

Cost bun de casă,
se află, în local ori dus acasă, la ospătăria fost Vlad, azi alui,

I. Müller
(Orăștie, Drumul Țării)

Chipul lui Vlaicu,
pictat pe sticlă

în coleri de oleu (pictură engleză) se capătă la subscrișul, numai cu 3 coroane exemplarul, din care sumă 10% oferez pentru Monumentul lui Vlaicu ce să va ridica la Orăștie.

Ioan Baci, preot în Șolmuș
(Sajosolymos u p. Nagy-Sajó)
(1217) 3—10

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat,
atunci cumpără-ți o sticlă de SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“
singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a cîștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris“.

Vînzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

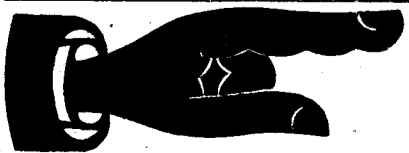
Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.
(1150) 13—26

Să caută

un învățăcel în etate de 13—14 ani în prăvălia lui

(1205) 4—5 Ilie Branga

Csimpa, u. p. Lonyaitelep.

(1273) 1—

Berson

cel mai bun
călcăiu degumă.

„INDUSTRIA”, tovărășie industrială de ajutorare în Brad, ipari segélyzőszövetkezet Brádon.

Convocare.

Membrii tovărășiei industriale de ajutoare prin aceasta se convoacă la

a III-a adunare gen. ordinară, care se va ținea în Brad, Duminecă în 29 Martie 1914, la 2 ore d. am., în casa din piață a dlui V. BONEU.

Program:

1. Deschiderea adunării și constatarea numărului membrilor prezenți.
2. Constituirea adunării.
3. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul 1913 și stabilirea bilanțului.
4. Darea absolutului pe a. 1913, direcțiunii și comit. de supraveghiere.
5. Alegerea cassarului și alor doi membri în comitetul de supraveghiere pe un an.
6. A satori maximul sumei, care o poate încuviința direcțiunea unui membru odată sau pe rând ca împrumut ori credit în cont-curent.

NB. Neîntrunindu-se numărul cerut al membrilor, adunarea generală să va ținea în Dumineca proximă, 5 Aprilie a. c., tot în localitatea susnumită, când să vor aduce hotărâri fără considerare la numărul membrilor.

Direcțiunea.

CONTUL BILANȚ

cu 31 Decembrie 1914.

Activa—Vagyon.

Imprumuturi cont-curent	
Folyó-számlai kölcsönök	K 1169.56
Efectele fondului de ajut.	
Segélyalap értékpapírjai	K 1160.—
Depuneri proprii	
Saját betétek	K 276.49
Mobiliar	
Felszerelések	K 24.—
Spese de fondare	
Alapító költségek	K 160.—
Perderi — Veszteség	K 708.96
	K 3499.01

Contul PERDERI și PROFIT
cu 31 Decembrie 1913.

Debit.—Veszteség.

Perderi la mobiliar și marfă	
Veszteség a felsz. és árunál	K 294.25
Spese — Költségek	K 152.95
Salar conduc. la Consum	
Fizetés a Consum vezet.	K 240.—
Chirie — Lakbér	K 150.—
Spese de proces	
Ügyvédi költség	K 13.09
	K 850.29

Brad, 31 Decembrie 1913.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Vasile Boneu m. p., președinte — elnök
Pavel Pop m. p. Petru Cioflica m. p.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelőbizottság:

Subscrisul comitet de suprav. am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte. Aolirott felügyelőbizottság a jelen mérleget átvizsgálta és helyesnek találta.
Brád, 1014. március 8-án.

George Jula m. p. Iosif Sortoc m. p. Lazar Copos m.p.
Galcea George faur m. p. Tănase Brana m. p. Ioan Micu m. p.

Meghívó.

Az „Industria” ipari segélyzőszövetkezet Brádon tagjai ezennel egybehívatnak a Brádon, 1914. évi március 29-én, vasárnap d. u. 2 órakor Boneu Vazul urnak piaci lakásánál megtartandó

III-ik rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és a megjelentek számának megállapítása.
2. A közgyűlés megalakulása.
3. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak jelentései az 1913. üzleti évről és a mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak adandó felmentvény az 1913. évről.
5. A pénztárnoknak és a felügyelőbizottságban 2 tagnak egy évre való választása.
6. Azon legmagasabb összeget megállapítani, melyet az igazgatóság valamely tagnak egyszerre vagy rendre kölcsönképpen, vagy folyó-számlabeli hitelként engedélyezhet.

Jegyzet. Ha a tagok szükséges számban nem jelennek meg, új közgyűlés a fentnevezett helyiségben 1914. év április 5-én, d. u. 2 órakor megtartatni fog, a midőn a határozatok (20. §.) a jelenlevő tagok számára való tekintet nélkül hozatni fognak.

Az igazgatóság.

MÉRLEG-SZÁMLA

1913. december 31-én.

Pasiva—Teher.

Párti fundamentale	
Üzletrészek	K 2146.—
Fondul de ajutorare	
Segélyalap	K 1353.01
	K 3499.01

Nyereség- és Veszteség-számla
1913. évi december 31.

Credit.—Nyereség.

Inter. dela impr. co-curent	
Folyó-sz. kölcsön kam.	K 96.56
Interese dela depuneri	
Betétek-kamatok	K 7.73
Interese dela efecte	
Értékpapírok kamatai	K 37.04
Perdere — Veszteség	K 708.96
	K 850.29

„INSOȚIREA DE CREDIT DIN DOMBOȘ”
„A dombosi hitelszövetkezet.”

CONVOACARE

Membrii „Insoțirii de credit din Dombos” să invite prin aceasta, în virtutea § lui 20 din statute, la

a II-a adunare generală ordinară,

care să va ținea în sala școlii gr.-or din loc la 29 Martie st. n. 1914, la 2 ore p. m.

O B I E C T E L E:

1. Raportul anual al direcțiunii, Bilanțul anului 1913 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat.
3. Alegerea a doi membri în direcțiune.
4. Alegerea a trei membri în comitetul de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

CONTUL BILANȚ
cu 31 Decembrie 1913.

Active.—Vagyon.

Cassa în numărar — Pénztár készlet	K 13.50
Imprumuturi — Kölcsönök	33.190.37
Mobiliar — Felszerelés	305.53
Spese de fondare — Alapítási költségek	328.10
Diverse conturi debitoare — Adósok	432.83
Cvete restante — Hátralékos üzletrészek	60.—
	K 34.330.33

MÉRLEG-SZÁMLA
1913. december hó 31-én.

Pasiva.—Teher.

82 cvote à 20 cor. — 82 özletrészek à K 20	K 1.640.—
Fondul de rezervă — Tartalék-alap	364.33
Reescont — Visszleszámit.	17.225.—
Depuneri spre fructificare — Betétek	13.788.85
Diverse conturi debitoare — Hitelezők	209.70
Interese tranzit. anticipate — Atmeneti kamatok	626.68
Profit curat — Tiszta nyer.	475.77
	K 34.330.33

Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-számla.

Șiite.—Kiadások.

Interese după depuneri — Betéti kamatok	K 602.66
Interese după reescont — Visszleszámitolási kam.	K 1365.04
Spese de adm. — Költségek	91.74
Remunerație — Tiszteletdíj	200.—
Dare directă și arunc. — Állami- és pótdadó	116.11
10% dare după inter. dep. — Betéti kamataidó	60.27
Amortizări — Leírások	70.43
Porto postal — Porto	34.63
Profit curat — Tiszta nyer.	475.77
	K 3.016.65

Vente.—Bevételek.

Inter. după împrumuturi — Kölcsönök utáni kamatok	K 2.364.22
Proviziuni — Jutalékok	652.33
	K 3.016.65

Dombos, la 31 Decembre 1913.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Șchiau m. p., Nicolae Drăghiciu m. p. Ioan Neagoș m. p.
preș. — elnök Georghe Neagoș 12 m. p. Nicolae Husariu m. p.

Subscrisul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Alu irott bizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és a szövetkezet könyveivel összhangzóban találtuk.

Dombos, în Faur 1914.

Samoil Popovicu m. p. Nicolae Boeriu m. p. Niculae Neagoș m. p.
președ. — elnök. Ioan Petru m. p. Solomon Boeriu m. p.,
Ioan Muntean m. p. Ioan Șoneriu m. p.

Învățacei de cojocărie.

Se caută unu ori doi băeți, din casă bună, ca învățacei de cojocărie, la subscrisul:

Constantin Măniuțiu

cojocar în Polana Sibiului (Polyán, Seben m).

(1258) 1-2

Casă de vinzare

Casa No 48 din drumul Țării, în Orăștie, vis-a-vis de biserica gr. orientală română, e de vinzare din mână liberă. — Trei locuințe, șură, două curți, grădină mare, etc. — potrivite pentru meserii. economie, etc.

(1247) 3-3.

(1242) 4-

Pentru economi!

Pravuri de îngrășat porcii, vitele cornute, cai, oi și capre, 1 pachet 60 fil. — Leacuri contra călbezei la oi. 60 fil. O porție de aceasta ajurge numai pentru o oaie. Pentru vite mari 2 cor. — Pravuri pentru ouatul găinilor, 1 pachet 30 fil. — Pravuri contra păduchi la vite, 1 cor. — Comandele de 6 cor. să trimit franco. Scriați legibil adresa. Toate acestea să capătă dela: **CORNEL DEMETER, apotecar în ORĂȘTIE (Szászváros).**

„ȘIBOTEANA“

Insojire de credit în Șibot. — Hitelszövetkezet Alkenyeren.

Convocare.

Onorații membri ai insojirii de credit „ȘIBOTEANA“ în Șibot, prin aceasta se convoacă la a XIV-a adunare generală ordinară, care se va ținea Duminică, în 29 Martie st. n. 1914, la 11 ore a. m., în localul școlii gr. or. rom. din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
 3. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului curat și votarea absolutului.
 4. Alegerea alor patru membri în direcțiune în locul celor trei, a căror mandat a expirat și în locul unui membru abdicat.
 5. Alegerea alor trei membri în comitetul de supraveghiere.
 6. Eventuale propuneri.
- Șibot, la 15 Martie 1914.

Direcțiunea.

Meghívó.

Az Alkenyeren székelő „ȘIBOTEANA“ hitelszövetkezet tisztelt tagjai ezennel egybehívotnak a XIV-ik rendes évi közgyűlésre, mely vasárnap, 1914. évi március hó 29-én, d. e. 11 órakor Alkenyeren a gör. kel. rom. iskola helyiségében fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása, intézkedés a jegyzőkönyv hitelesítése tárgyában.
 2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentései.
 3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megszavazása.
 4. Az igazgatóságba leendő négy tag megválasztása a három lejárt megbízatású tag és egy megbízatásáról lemondott tag helyeiben.
 5. A felügyelőbizottságba leendő három tag megválasztása.
 6. Esetleges indítványok.
- Alkenyér, 1914. évi március hó 15-én.
Az igazgatóság.

Active.—Vagyon	Contul Bilanț. — Mérleg-számla.	Passive.—Teher.
Cassa în număr — Készpénz K 1.315'18	Cuote fundament. — Törzsbet. K 8050'—	
Obligațiuni — Kötelezvények 60.715'02	Fond de rezervă — Tartalékalap „ 3396'10	
Debitori — Adósok 121 30	Fond agricol — Gazdaságialap „ 750'— K 12.196'10	
Interese rest. și tranzit. — késedelmi	Depuneri — Betétek 16'574 04	
Alimentari kamatok 848'96	Reescont — Visszleszámitolás 30.600'—	
	Pro diverse — Különbözők 326'70	
	Interese anticipate — Előleges kamatok „ 2.131'96	
	Profit curat — Tiszta nyeresemény 1.171'66	
		K 63.000'46
		K 63.000'46

Spese. — Költségek.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és veszteség-számla.	Venite. — Jövedelmek.
Int. după dep. — Kam. betétekre K 1.267'08	Interese dela oblig. — Kam. kötelezvényektől K 6.928'77	
Interese după reescont —	Provizioni — Jutalékok 1.062'17	
Kamat visszleszámitolásra 4.260'65 K 5.527'73		
Spese generale — Általános költségek 964'85		
Contrib. directă — Egyenes adó K 200'—		
Contribuție de 10% —		
10% os betéti kamat adó 126'70 K 326'70		
Profit curat — Tiszta nyereség 1171'66		
		K 7.990'94
		K 7.990'94

Șibot—Alkenyér, la 31 Decembrie 1913.

Nicolae Miclea m. p.,
președ.—elnök.

Silviu Viorel m. p.,
cassar.—pénztárnok.

Liviu Șelmarean m. p.,
contabil—könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Prodan m. p.
Ioan Marian m. p.

Simion Codea m. p.

Ioan Frincu m. p.
Ananie Viorel m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le am aflat în ordine. Alulirott felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek találtuk.

Șibot—Alkenyér, la 15 Martie 1914.

Romul Miclea m. p.
Vasile Viorel m. p.

Vasile Zaharie m. p.
Ion Codea m. p.

Nicolae Stanca m. p.
Traian Miclea m. p.

Simion Viorel m. p.
Avram Codea m. p.

In o comună frumoasă românească, 5 klm depărtare dela gara H.-Dobra, lângă drumul mare și calea ferată ce trece prin comună a unei societăți industriale care lucră cu peste 500 lucrători — se vinde din mână liberă:

o crîșmă, boltă și locuință provăzută cu edificii economice și grădină mare cu pomi. Doritorii de a cumpăra, să se adreseze dlui **Ioan Sintimbrean** învățător în Roskány u. p. Hunyaddobra.

(1257) 2—2

La Domeniul din Bobalna (posta Orăștiei, Szászváros), se găsește de vinzare:

300.000

americană Riparia Portalis neatăită calitatea I., fără rădăcină, per 10 cor. 1000 bucăți în lungime de 37—40 centi metri și 6—10 m. m. groasă. Vița e coaptă bine și neatinsă de gheață.

Cumpărătorii să se adreseze la: „Administrația Domeniului din Bobalna“.

(1248) 3—3 Băbolna u. p. Szászváros.

Vindem dela 25 litri în sus:

Rachiu escelent de prune, producție proprie, de 18—20% cu 58'84 fl. litrul.

Rachiu întors de prune de 48—50% cu K. 1'80 l.

Rachiu întors, de coarne, de 50% cu K. 2—2'50 fl. l.

Cine dorește un rachiu veritabil curat, să se adreseze la societatea românească:

„Pruna“

societate pe acții, industrială și comercială, în Marosillye.

(1261) 2—3

Tot felul de semințe agricole și de grădinărit să capătă la:

Magazinul agricol Szászsebes (proprietar: Const. Băila)

Sămînță de trifoiu, lucernă, dif. ierburi, napi de nutreț, măzărliche, mohor, totfelul de legumi și flori; cepșoară lungureață și boboloșiță (arpajic) etc.

Numai semințe garantate! Vinzare în mare și mic!

(1253) 3—3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), **PETRU BENEA**, căci Vă trimite numai **vinuri bune, curate** și pe lingă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	82	62
Rizling — — —	86	64
Roșu de Miniș —	1 10	1'00
Carbenet — — —	1'15	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—	50
Rizling — — —	—	52
Șiller — — —	—	54

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expediează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase imprumutes pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez:

1211) 8—
PETRU BENEA,
proprietar de vii în Șiria
Világos, (Arad. m.)

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leac contra tusei

KAISER
Caramele
pectorale

cu cel „3 brazi“.

Milfoane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, a guturalului, a flegmei și a tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., scrise de medici și particulari, garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și de 40 fileri, și în doze de 40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N. VLAD (Demeter),
în Dobra la Apoteca W. UNBERATH,
și în alte apotece.